

שאלתה: שילוב אמנויות בהוראה

.1

מספר פריט: 12826
 מיון: 10.156.1
 סוג: מאמר
 כותר: **מבעד לעדשת הלמידה העצמית: הוראת קולנוע ככלי חינוכי-טיפולי**
 מחבר: שחר, גילה
 עורך: פריצקר, דרורה
 מו"ל: מכון מופ"ת
 סידרה: תמה
 שנה: 2018
 בתוך: להתנסות ולהרגיש : למידה עצמית משתפת באקדמיה
 עמודים: 122-138
 מקום: תל-אביב
 מילות מפתח: למידה עצמית; קולנוע; הוראה; טיפול באמצעות אמנות;

.2

מספר פריט: 12666
 מיון: 10.152.3
 סוג: מאמר
 כותר: **הגולם קם על יוצרו: ריבוי מבחני הישגים במערכת החינוך והשפעותיו על הוראת מקצועות האמנות**
 מחבר: לוי-קרן, מיכל
 עורך: פרוגל, שי /ברחנא-לורנד, דורית
 מו"ל: מכון מופ"ת /הקיבוץ המאוחד /סמינר הקיבוצים /הסתדרות המורים
 שנה: 2017
 בתוך: חינוך לאמנות : אסתטיקה ואתיקה
 עמודים: 91-96
 מקום: תל אביב
 מילות מפתח: אמנות; הוראה; מערכת החינוך; הישגים לימודיים; בתי-ספר; מבחנים;

.3

מספר פריט: 12362
 מיון: M138
 סוג: מאמר
 כותר: **Crossings and displacements: the artist and the teacher, reweaving the future**
 מחבר: Burton, Judith M.
 עורך: Gitomer, Drew H /Bell, Courtney A

מו"ל: AERA
שנה: 2016
בתוך: Handbook of research on teaching
עמודים: 917-950
מקום: Washington, DC
מילות מפתח: מורים; אמון; חידושים בחינוך; הוראה; למידה; אמנות; הערות: Fifth Edition

.4

מספר פריט: 12915
מיון: R1617
סוג: מחקר
כותר: **בין יצירת אמנות והוראת אמנות : אמונות ותפיסות פדגוגיות של אמן-מורה - עבודת דוקטורט**
מחבר: משי, יונתה
מו"ל: אוניברסיטת חיפה
שנה: 2015
עמודים: 310
מקום: חיפה
מילות מפתח: אמנות; תפיסה; פדגוגיה; הוראה; מורים; בתי-ספר;
טקסט מלא:

תקציר:

המחקר מתמקד באמנים-מורים המלמדים אמנות בביה"ס ועוסקים באופן פעיל ביצירה של אמנות. עבודתם של אמנים-מורים נבחנת באמצעות חקר האמונות והתפיסות הפדגוגיות אשר מכוונות את פעולות ההוראה שלהם. המטרה היא לעמוד על מהות הקשר בין אמנות ותפיסות אלה ובין הדואליות המקצועית של אמנים-מורים כיוצרים אמנות וכמורים לאמנות, ולהבין עומק את המאפיינים הייחודיים של אמן-מורה ואת איכותיותו כמודל להוראת אמנות בביה"ס. חשיפת האמונות והתפיסות הפדגוגיות של אמנים-מורים נעשתה באופן אמפירי בשיטת מחקר נרטיבי-ביוגרפי, המסתמך על סיפורי חיים. ראיונות עומק התקיימו עם ששה אמנים-מורים אשר מלמדים אמנות בכיתות חט"ב וחט"ע בביה"ס. כל מרואיין התבקש לספר את סיפור החיים שלו לפי בחירתו, ובשלב שני ענה על שאלות ממוקדות להשלמת הדברים. הממצאים מכל מרואיין התגבשו בנושאים הבאים: 1. סיפור החיים הספונטני המהווה תשתית להבניית הזהות המקצועית של אמן-מורה; 2. אמונות ותפיסות על הוראה ולמידה של אמנות, כפי שבאו לידי ביטוי בדבריהם של אמנים-מורים על הפרקטיקה שלהם כמורים לאמנות; 3. מוטיבים חוזרים אשר בולטים בסיפור החיים של כל אמן-מורה ויש להם ביטוי גם באמונות ובתפיסות הפדגוגיות שלו, כך שהם מאפיינים את זהותם המקצועית של המשתתפים במחקר בשני התחומים – יצירת אמנות והוראת אמנות. התובנות שהופקו הומשו בשני נושאים מרכזיים המתייחסים למאפיינים הללו: אוטונומיה כביטוי לאינדיבידואליות המאפיינת את הזהות המקצועית של אמן-מורה – מאפיין זה בא לידי ביטוי בהדגשת הצורך בחופש יצירה אמנותית ובחופש פעולה בתכנון הלימודים, וכן בחיזוק הביטוי האמנותי האינדיבידואלי של התלמיד. איזון ודינמיות כמאפיינים את הדואליות המקצועית של אמנים-מורים – מאפיין זה בא לידי ביטוי בשאיפה לשמור על איזון בהשקעת זמן ומשאבים ביצירת אמנות ובהוראת אמנות, מתוך החשיבות שאמנים-מורים מייחסים לשני התחומים

המקצועיים הללו. על אף הקושי לשמור על זהות מקצועית משולבת, אמנים-מורים ממשיכים לפעול כאמנים יוצרים וכמורים לאמנות, תוך השלמה עם מצבים דיאלקטיים של התנגשות בין תחושת ההכרח ליצור אמנות לבין הצורך והרצון לסייע לתלמידים בתהליך היצירה.

5.

מספר פריט: 12181
מיון: R1533
סוג: מחקר
כותר: מערכת למידה טכנולוגית מתקדמת כסביבה לפיתוח הכוונה עצמית בלמידה ובהוראה, אמונות אפיסטמולוגיות וידע פדגוגי בפרספקטיבות "מורה ותלמיד" בקרב פרחי הוראה - עבודת דוקטורט
מחבר: גוטמן, מריה
מו"ל: אוניברסיטת תל-אביב
שנה: 2012
עמודים: 250
מקום: תל אביב
מילות מפתח: למידה עצמית; למידה; הוראה; אמנות; פרחי הוראה; הערכה;

6

כותר: הוראה כקומפוזיציה: מורה כאומן וכאמן - חוכמה, בינה טל תמיר

הערה:

מאמר זה הינו חלק ממגוון מאמרי דעה העוסקים בנושא: "מהי הוראה טובה, מיהו המורה המצטיין?" ונכתבו על ידי מרצים מצטיינים.

מחבר/יוצר: תמיר, טל (מרכז אקדמי ויצו חיפה)

שנת פרסום: 2015

נושא: בעלי מלאכה, מורים, מצוינות בהוראה, מצוינות

מתוך: הוראה באקדמיה, 5 (אפריל 2015), עמ' 29-30

תקציר:

שיעור כמוהו כקומפוזיציה המורכבת, מחומר ומרוח. מורה טוב כמוהו כאמן השולט ברזי החומר והטכנולוגיה, בעל ניסיון עתיר בשימוש בהם ומיומן. המורה חוכמה ובינה במלאכתו, המשכיל להכניס כאמן המצוין כמוהו: אותו ערך מוסף, אותו דעת בעבודתו שאר רוח, אותו כישרון מולד, שהופך את החיבור החד-פעמי בין חומר ורוח ליצירה נצחית. השיעור המיטבי או המורה המצטיין אינם אלו שנוכל להכתירם ככאלה

בעודנו לומדים, אלא רק כעבור שנים כמי שחותמם נותר. ממש כמו יצירת אמנות שטיבה עומד במבחן הזמן והתקופה. (מתוך המאמר)

.7

כותר: הוראה וחינוך באמצעות אמנות

הערה: נוסף על המאבק הצודק על מקומם של מקצועות האמנות בתכנית הלימודים, יש לשלב את האמנות בכל מקצועות הלימוד. זווית חדשה על אמנויות בחינוך. (מתוך המאמר).

מחבר/יוצר: איתן, יוסי (מדריך פדגוגי)

שנת פרסום: 2012

נושא: אומנות -- הוראה, חינוך באמצעות האומנויות

מתוך: הד החינוך, 86 (5): 60-61, 2012

.8

מספר פריט: 11050

מיון: 10.111.3

סוג: ספר

כותר: דיאלוג עם אמנות : הדרכה דיאלוגית לאמנות בת-זמננו

מחבר: שליטא, רחל

מו"ל: מכון מופ"ת

סידרה: תמה

שנה: 2013

עמודים: 144

מילות מפתח: אמנויות; יצירתיות; ילדים; נוער;

תקציר:

מטרתו העיקרית של ספר זה היא להפחית, ואולי אף לבטל, את החשש הקיים במפגש הישיר בין קהל לבין יצירות אמנות בלתי-מוכרות, ולאפשר לצופה שאיננו מקצועי בתחום האמנות ליצור קשר בלתי-אמצעי עם יצירות בנות-זמננו ולגלות שהן עשויות להיות מעניינות, רלוונטיות ונוגעות בחייו.

כדי להפיק משמעות מיצירת אמנות אין צורך במידע רקע נרחב דווקא בשלב הראשון של המפגש, אלא בעיקר בהתבוננות מדוקדקת ביצירה, על כל פרטיה, ובכמה שאלות בסיסיות שהצופה יכול לשאול את עצמו ולהשיב בעצמו על פי הנתונים שהוא רואה מול עיניו. תהליך זה אינו מוציא מן התמונה את המתווך, המדריך, המורה או המנחה, אך הוא מגדיר מחדש את תפקידם כמי שמעצבים ובונים את תהליך ההתבוננות כתהליך מובנה, תהליך שבמהלכו ה"אחריות" לקריאת היצירה עוברת אל הצופה עצמו. "מכיוון שקהלים של ילדים ונוער מגיעים למוזיאונים כיחידים או בקבוצות מאורגנות, חלקים ניכרים בספר מתייחסים

דווקא אליהם, גם אם יצירות האמנות שבהן הם מתבוננים לא נועדו מלכתחילה לקהל צעיר".

הספר נועד לכל מי שמעוניין להתקרב ליצירות אמנות בנות-זמננו וכן לאנשי חינוך במוזיאונים, למורות ולמורים לאמנות המוזמנים להתנסות במודל של הדרכה דיאלוגית אותנטית וקולקטיבית, המיועדת לקבוצה הקוראת במשותף יצירת אמנות

9.

כותר: אמנות בשביל הנפש

מחבר/יוצר: אור, אפרת

שנת פרסום: 2014

נושא: חינוך דתי, אומנות -- הוראה, תערוכות אומנות

מתוך: אתרוג: כתב-עת לענייני חינוך, יהדות וחברה, 63 (אדר ב' תשע"ד), מרץ 2014), עמ' 36-41

תקציר:

בתערוכה הארצית העשירית של בוגרי מגמות אמנות בחינוך הדתי שהתקיימה השנה באתר הלאומי של גבעת התחמושת בירושלים, הוצגו 73 עבודות נבחרות. אנשי מקצוע ציינו כי רמתן הגבוהה של העבודות מעידה על עלייה באיכות לימודי האמנות בחינוך הדתי. (מתוך המאמר)

10.

כותר: "מורה טוב" בהוראת אמנות – השתנות תפיסות במאה ה-20

הערה: מאמר זה מבקש להאיר את השתנות התפיסות בארץ במהלך המאה ה-20 בכל הנוגע למהותו של המורה הטוב בהוראת האמנות. המאמר סוקר נושא זה סקירה היסטורית תמציתית. מחבר המאמר מנסה לענות על השאלות הבאות: מי הוא המורה הטוב ומה השתנה בתפיסתו בתקופה הנסקרת? (מתוך המאמר)

מחבר/יוצר: שטינהרדט, מירי

שנת פרסום: 2010

נושא: אומנות -- הוראה, הוראה יעילה, חינוך הומניסטי, חינוך – היסטוריה, מורים ותלמידים, מורים, ציור -- הוראה, שיטות הוראה, תוכניות לימודים -- אמנות, תלמידים

מתוך: מעוף ומעשה במכללת אחוה, 13: 273-308, 2010

.11

כותר: לימודי אמנות בזיקה ליהדות

מחבר/יוצר: שבת, ראובן

שנת פרסום: 2013

נושא: חינוך ממלכתי דתי, אומנות -- הוראה, אשקלון (יישוב עירוני)

מתוך: אתרוג: כתב-עת לענייני חינוך, יהדות וחברה, 59 (ניסן תשע"ג, מרץ 2013), עמ' 10-15

תקציר:

בתי הספר היסודיים של החמ"ד באשקלון מטפחים את לימודי האמנות. מנהלים, מורים ומפקחים מתארים את הדרך שבה משולבים לימודי אמנות בארבעה בתי ספר באשקלון. (מתוך המאמר) הצג אוספים הסתר אוספים

.12

כותר: מאפיינים של הוראת אמנות בבתי ספר גבוהים לאמנות כפי שהם עולים מדבריהם של מורים-אמנים

הערה: מקטע שעובד מתוך עבודת גמר במסגרת לימודי תואר שני בתכנית להוראה רב-תחומית. מנחה: ד"ר יעל גילעת.

המודל מורה-אמן, מתאפיין בתפיסות ובמהלכים הוראתיים ייחודיים הנובעים מהעיסוק הכפול של אמן בסטודיו ומורה בכיתה. תפיסותיו של המורה-האמן כלפי ההוראה קשורות להיותו אמן פעיל המתחבט בעצמו באופן יומיומי בבעיות ובסוגיות אמנותיות. מאמר זה עוסק בהיבטים של המודל ובמאפייני הוראה בבתי ספר גבוהים לאמנות, כפי שהם עולים בעיקר מתוך ראיונות עם אמנים. (מתוך המאמר)

מחבר/יוצר: צדיק, מיקי

שנת פרסום: 2012

נושא: אומנות -- הוראה, בעלי מלאכה, מורים, מרצים

מתוך: דברים 5: 143-145, 2012

13

כותר: פרחי הוראה מציירים פרחים - אומנות, טבע וזהות מקצועית בבית המדרש למורים

מחבר/יוצר: יובל, מיכל

שנת פרסום: 2014

נושא: מכללת דוד ילין, רישום (אומנות), טבע באומנות, סטודנטים

מתוך: עת-מול: עיתון לתולדות ארץ ישראל ועם ישראל, 2014, 22-23: 236

תקציר:

בתחילת שנות האלפיים גילה ארכיבר מכללת דוד ילין, מנחם לזין, שני אלבומי קרטון שנכרכו עבור המורה שמואל בן-דוד. באלבומים נמצאו רשומי תלמידיו ב"בית המדרש למורים העברי" מראשית שנות ה-20: צמחים, צפורים, טבע דומם, דיוקנאות ונוף - נושאים קלאסיים בהוראת האמנות מחד, איורים המשקפים את רוח התקופה, מאידך.

14.

כותר: אמנות השיטות של פתרון מערכות משוואות לא-לינאריות בשני נעלמים

הערה:

הפתרון של מערכת משוואות לא-לינאריות טומן בתוכו תהליך מורכב, הכולל קשיים בהצבת משתנים חדשים, פיצול או איחוד של ביטויים, העלאה בחזקה, וכן שליטה בטכניקה אלגברית. בגלל סיבות אלו פתרון המערכת מהווה אתגר למורי המתמטיקה ולתלמידיהם המצטיינים. במאמר אנו מציגים 11 מערכות, כשלכל משימה מובא, לפחות, פתרון אחד מלא, כולל תיאור הטכניקה, שהיוותה את הבסיס ואת הדרך להשגת הפתרון. בשלוש מהמערכות הצגנו את המשוואות כפונקציות, והבאנו את התיאור הגרפי שלהן כדי להבליט את מספר הפתרונות האפשריים למשימה. באחת מהמערכות קבלת הפתרון נעשתה על-ידי שילוב של דרך גרפית ודרך אלגברית. לאורך המאמר שולבו הערות מתודיות.

מחבר/יוצר: פרייברט, דוד, סטופל, משה

שנת פרסום: 2011

נושא: משואות (מתמטיקה), פתרון בעיות במתמטיקה, גרפים, אלגברה --
הוראה,

מתוך: שאנן: שנתון המכללה הדתית לחינוך, חיפה, 17: 186-171, 2011

.15

כותר: על האחריות בהוראת האמנות (מתוך המדור: דילמות)

מחבר/יוצר: פרידמן, יעל

שנת פרסום: 2015

נושא: אומנות -- הוראה, אחריות מקצועית -- מורים

מתוך: פלטפורמה, (ינואר 2015)

תקציר:

שאלת האחריות, הן בתיכון והן באקדמיה, בולטת במיוחד בהוראת אמנות מעשית. בניגוד להוראה פרונטלית של מקצועות תיאורטיים, האמנות הפלסטית היא מעבר לגבולות השפה, ועל כן תדרי העיסוק בה הם פעמים רבות תדרים רגשיים ואישיים. במהלך ההכוונה או השיח המקצועיים נחשפות לא פעם נקודות רגישות אצל התלמיד או הסטודנט, אך בעוד שהאקדמיה מצפה מהסטודנט להתמודד באופן עצמאי עם הפן הרגשי ולהישאר בתחום המקצועי, בתיכון המערכת בהגדרתה אמורה לספק ללומד המתבגר תמיכה רגשית. (מתוך המאמר).

.16

כותר: החינוך כאמנות, ההוראה כאומנות: איך מכשירים מורים למציונות?

הערה:

המאמר מתפרסם במסגרת אסופת מאמרים שעובדו מתוך הרצאות שניתנו בכנס "אתיקה, פילוסופיה, וחינוך: על הגות, הגינות וקידום בני אדם למיטבם" - כנס שנערך בדצמבר 2015 לרגל עשור לאנתולוגיה 'כל שצריך להיות אדם: מסע בפילוסופיה חינוכית', בעריכת נמרוד אלוני.

מחבר/יוצר: קטקו, תמר (סמינר הקיבוצים - המכללה האקדמית לחינוך ואמנויות)

שנת פרסום: 2016

נושא: מורים, מצוינות בהוראה, הכשרת מורים

מתוך: החינוך וסביבו: שנתון סמינר הקיבוצים, ל"ח (תשע"ו, 2016), עמ' 351-356

תקציר:

במאמר דנה המחברת בדמותו של המורה, בחשיבותה של ההוראה המיטבית, ובהכשרתם של מורים מצטיינים כמעשה אמנות ואומנות.

17

כותר: משחקים או בונים ומוזת האמנות ביניהם - אימוני הוראת אמנות בבית ספר ע"ש אגרון בירושלים

הערה:

במאמר מוצג פרויקט של עבודה מעשית בתחום האמנות הפלסטית הנערך בבית הספר ע"ש אגרון בירושלים. בכניסה לבית הספר מצוי ציור קיר של האמן אברהם אופק. הציור מתאר אפוס חברתי ארצישראלי הנושא משמעות גם ברובד החינוכי. המאמר משתמש במרכיבי הציור כבסיס להצגת התכנית. אופני הפעולה, תהליכי הלמידה, מטרות וכוונות מובאים במקביל להתרחשות הסיפורית המתוארת על קיר בית הספר. אברהם אופק אמר: "האמנות בשבילי הייתה ותישאר רק דבר אחד: המפתח היחיד להבין את החיים" (עפרת, 1987). אשתמש באותו מפתח שהציב הצייר מול עינינו, כדי לפתוח דלת אחר דלת ולבחון את מרחבי הפעולה שלנו בבית הספר. יסודות הבנייה והמשחק מוצגים במאמר כעמודי תווך מרכזיים בפרויקט. זהו תהליך לינארי, של בניית נדבך על גבי נדבך, תוך הגדרת מטרות ויישומן, למול תהליך ספונטני של זרימה חופשית, תוך מגע עם החוויה והתנסות דינמית. המיזוג בין שני התהליכים יוצר את החוויה החושית-לימודית אצל הסטודנטים, כמו אצל תלמידיהם. (מתוך המאמר)

מחבר/יוצר: ששון, לילך (מכללה לחינוך ע"ש דוד ילין ירושלים)

שנת פרסום: 2011

נושא: אפק, אברהם (ציר), אומנות ישראלית, אומנות -- הוראה, הכשרת מורים, התנסות בהוראה, חינוך לאומנות, משחק, פרחי הוראה, ציורי קיר

מתוך: במעגלי חינוך: מחקר, עיון ויצירה, 1: 121-139, 2011

